

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

-

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

-

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

Muutoksenhakua koskeva säätely on oikeusturvan kannalta tarpeen. On kuitenkin varmistettava, ettei muutoksenhakusäädösten myötä voida jarruttaa yleisen edun kannalta keskeisten ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvien suunnitelmien toteutusta.

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

-

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Lainsäädäntöehdotukseen liittyviä vaikutuksia on monelta osin vaikea arvioida etukäteen, koska varsinaiset toimet ja tavoitteet määritellään vasta ilmastosuunnitelmissa. Erityisesti epäsuorat vaikutukset kunnan alueella toimiviin yrityksiin ja organisaatioihin ovat ennustettavuudeltaan

epävarmoja. Laki ei myöskään velvoita kuntia tekemään suunnitelmissa esitettyjen toimien vaikutusarviota, mikä voi osaltaan heikentää niiden toteutettavuutta, vaikuttavuutta ja aiheuttaa ennakoimattomia suoria tai epäsuoria vaikutuksia.

Muut huomiot

Välttämättömät ja kunnianhimoiset tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi edellyttävät kaikkien toimijatahojen konkreettisia ja johdonmukaisia toimia. Kuntien rooli on tärkeä, sillä ne pystyvät edistämään ilmastotoimia muun muassa kaavoituksen, maankäytön, liikennesuunnittelun, energiayhtiöiden omistajaohjauksen, rakennusten lämmitystapavalintojen ja julkisten hankintojen kautta. Kaikkia kuntia koskeva ilmastosuunnitelman laatimistavoite on siksi tarpeellinen ja kannatettava ilmastotoimien edistämiseksi ja tehostamiseksi.

Ilmastosuunnitelmien tai vastaavien ilmastoasioita käsittelevien suunnitelmien tekeminen on ollut erityisesti isommissa kunnissa käytäntö, joka lainsäädännön muutoksen myötä yhtenäistäisi kuntien käytäntöjä ja mahdollisesti lisää suunnitelmien vertailtavuutta ja konkretiaa.

Ilmastosuunnitelmien valmistelu tulee olla kunnissa läpinäkyvää ja suunnitelmat helposti saavutettavia. Viestintä sidosryhmille ja tarpeenmukainen osallistaminen tulisi olla osa ilmastosuunnitelmien toteutusta.

On tärkeä huolehtia myös siitä, että ilmastosuunnitelmat löytyvät helposti ja mieluiten keskitetystä tietokannasta, jotta ne ovat tarkoituksenmukaisesti saatavilla niin paikallisille kuin valtakunnallisille toimijoille.

Niemelä Juha
Metsähallitus

Varala Anna-Liisa
Metsähallitus